

Kto odniesie korzyści?

Mimo wielu negatywnych zmian jakie dokonały się na tym obszarze nadal charakteryzuje się on wysokimi walorami przyrodniczymi. W całości włączony jest on w europejską sieć ekologiczną Natura 2000 jako dwa obszary: ptasi „Ostoja Biebrzańska” oraz siedliskowy „Dolina Biebrzy”. Znajduje się tu aż 6 typów siedlisk ujętych w unijnej Dyrektywie Siedliskowej. Stwierdzono tu występowanie wielu rzadkich i zagrożonych wyginięciem w Polsce i w Europie gatunków ptaków, w tym ponad 20 gatunków wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Są to m.in. orlik grubodzioby, orlik krzykliwy, cietrzew, derkacz, kulik wielki, dubelt, puchacz, dzięcioł białostrzygi, wodniczka, podróżniczek, bąk, uszatka błotna. Obszar projektu to także ostoja łosia, wilka czy licznego bobra. Ufamy, że dzięki realizacji projektu uda się zachować bogactwo świata przyrody, a nawet poprawić obecną sytuację. Korzyść odniesie też społeczność lokalna. Dzięki powstałym budowlom wodnym będzie można, szczególnie w latach suchych, gospodarować wodą tak, by jak najwięcej zostawało jej na tym terenie i służyła na potrzeby ochrony przyrody oraz utrzymania ekstensywnego rolnictwa.

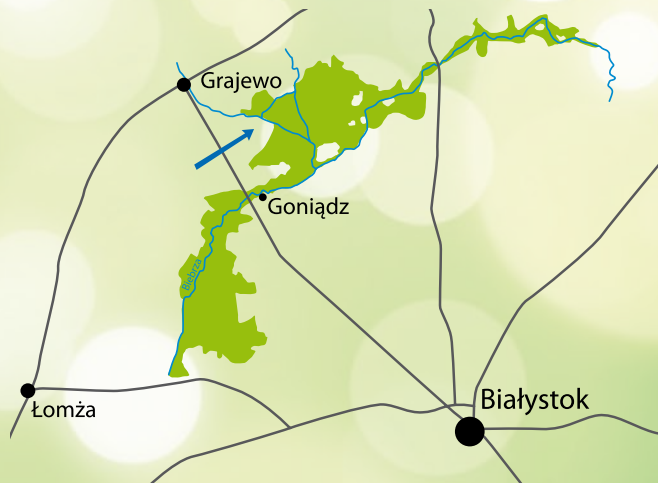

Dubelt – bardzo rzadki gatunek uzależniony od mokradeł

Łoś – mieszkaniec mokradeł

Gdzie realizowany jest projekt?

Projekt realizowany jest w Basenie Środkowym doliny Biebrzy.

Kontakt

Projekt „Renaturyzacja”
Biebrzański Park Narodowy

Osowiec-Twierdza 8

19-110 Goniądz

tel. 85 738 06 20

www.renaturyzacja.biebrza.org.pl

LIFE 09/NAT/PL/000258

**„Renaturyzacja sieci hydrograficznej
w Basenie Środkowym doliny Biebrzy. Etap I”**

Projekt współfinansowany przez instrument finansowy LIFE Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Biebrzański Park Narodowy.

Foto: A. Wiatr, M. Siłakowski, P. Talała, T. Chilicki, P. Dombrowski, W. Łapiński

w trosce o bagna

RENATURYZACJA

„Renaturyzacja sieci hydrograficznej w Basenie Środkowym doliny Biebrzy. Etap I”
Co zrealizowaliśmy

Dlaczego Biebrzański Park Narodowy odtwarza naturalną sieć rzecznych dolin Biebrzy?

Przeprowadzone w II połowie XIX w. przez administrację carską melioracje odwadniające w dolinie Biebrzy doprowadziły do szybszego odpływu wód i obniżenia poziomu wód gruntowych. Szczególny charakter miały prace w Środkowym Basenie doliny Biebrzy, gdzie powstały w tym czasie m.in. Kanał Woźnawiejski, przejmujący w okolicy Kuligów część wód z Jegrzni oraz Kanał Rudzki, przejmujący wody z rzeki Elk w miejscowości Modzelówka. Spowodowało to negatywne zmiany siedliskowe, w tym między innymi zatrzymanie procesów torfotwórczych, a w wielu miejscach degradację gleb organicznych. Pogorszenie stanu siedlisk znalazło również swoje odbicie w zubożeniu różnorodności gatunkowej flory i fauny.

Dziś, można też zauważyć negatywne skutki oddziaływania melioracji na rolnictwo. Drenujące funkcjonowanie Kanału Rudzkiego w wielu miejscach doprowadziło do tak drastycznego pogorszenia warunków produkcji rolnej, że sąsiadujące z nim tereny wymagają nawodnień.

By zapobiec dalszej degradacji i poprawić stan siedlisk Biebrzański Park Narodowy rozpoczął w 2010 roku realizację projektu pt. „**Renaturyzacja sieci hydrograficznej w Basenie Środkowym Doliny Biebrzy. Etap I**”, który współfinansują: Unia Europejska poprzez Instrument Finansowy LIFE+, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Biebrzański Park Narodowy.

Jest to jeden z pierwszych na tak dużą skalę realizowanych projektów renaturyzacji w Polsce i jeden z ważniejszych w Europie. Program aktualnie prowadzonych prac został opracowany w 2001 r. przez stowarzyszenie Pracownia Architektury Żywej oraz Biebrzański Park Narodowy przy współpracy z Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urzędów Wodnych w Białymstoku, WWF i GEF/SGP.

Jaki jest cel projektu?

Celem projektu jest poprawa funkcjonowania siedlisk kształtowanych przez wodę w Basenie Środkowym doliny Biebrzy poprzez:

- kontrolowane gospodarowanie i zasilanie w wodę obszaru i tym samym zatrzymanie procesów degradacyjnych siedlisk hydrogenicznych na obszarze wokół Kanału Rudzkiego oraz w tzw. „Trójkącie” wyznaczonym przez rzeki Elk, Jegrznię i Kanał Woźnawiejski;
- kształtowanie warunków siedliskowych dla awifauny otwartych ekosystemów bagiennych

Poprzez realizację działań technicznych projektu w sposób pośredni poprawi się też warunki dla ekstensywnej gospodarki rolnej prowadzonej przez rolników na tym terenie.

Stare koryto rzeki Elk tzw. martwy Elk

Meandrująca Jegrznia

Co wykonano w ramach projektu?

W ramach projektu:

- wykonano dokumentację techniczną i projektową m.in. na przebudowę węzła wodnego w Modzelówce i udrożnienie rzeki Elk **w trwającym już II etapie Renaturyzacji**;
- zbudowano jaz i progi na Kanale Woźnawiejskim w celu prawidłowego rozrządu wód i gospodarowania wodą;
- wyremontowano most na Jegrzni w Kuligach, który służy również okolicznym mieszkańcom;
- udrożniono koryto Jegrzni;
- wykonano inwentaryzację przyrodniczą wraz z Numerycznym Modelem Terenu i Numerycznym Modelem Pokrycia Terenu a także plan ochrony obszaru;
- prowadzono wykupy gruntów niezbędnych do realizacji działań projektu;
- wykonywano zabiegi odkrzaczania na najcenniejszych siedliskach w celu poprawy warunków bytowania flory i fauny;
- prowadzono działania edukacyjne i spotkania informacyjne.

Warto podkreślić, że w koncepcji renaturyzacji pod uwagę wzięto też Kanał Rudzki, na którym dzięki współpracy z Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urzędów Wodnych w Białymstoku powstały dwa jazy: w Białogładach i w Przechodach.

Jaz na Kanale Woźnawiejskim

Przeplawka

Jeden z progów piętrzących